

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Аудіовізуального мистецтва та заочного навчання	Рівень вищої освіти	Перший (Бакалавр)
Кафедра	Аудіовізуального мистецтва	Рік навчання	1
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	Нормативна
Спеціальність	021 Аудіовізуальне мистецтво та виробництво	Семестри	1-2

Основи операторської майстерності Семестр 1-2 (осінь 2021)

Викладач	ЗАЙЦЕВ Павло Валентинович
E-mail	mutationlab2020@gmail.com
Телефон	063 999 63 49
Заняття	Проходять за розкладом; в умовах карантину через zoom
Адреса	вул. Мистецтв 15, ХДАДМ, корпус 3, Hudpromloft

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи Zoom а головним є груповий чат у Telegram у чаті можна подивитися матеріали занять, а також задавати питання викладачу щодо дисципліни. Умови листування та спілкування:

- В темі листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (**Основи операторської майстерності**);
- В полі тексту позначити курс, групу, П.І. студента, який звертається (анонімні листи не розглядаються);
- Файли підписувати таким чином: назва – завдання; Розширення: текст – .doc, .docx, .pdf ; Ілюстрації – .jpeg, .tiff, .raw, .png, .dng ; Відео файли – .MOV, .mp4, .avi, .mts ;

Консультації з викладачем відбуваються після занять у робочі дні до 19:00 ;

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Основи операторської майстерності» спрямована на отримання професійних та практичних навичок в операторській майстерності. Одержувач вищої освіти повинен мати мінімальне уявлення і знання про такі напрями як фотографія і кіно, а так само вільно користуватися комп'ютером і базовими програмами.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Бетчен Д. Вогонь бажання: зародження фотографії. К.: Родовід, 2019. —248 с. ;
Михаил Рыклин. М.:Ad Marginem, 1997. — 223 с. ;
Вартанов Анри. Фотография: документ и образ. М.: Планета, 1983. — 270 с. ;
Вартанов А. От фотографии до видео. — М.: Искусство, 1996. — 221 с. ;
Волков-Ланнит Л. Фотография среди искусств М., 1988. — 221 с. ;
Дагер, Ньепс, Тальбот. М.: Госкиноиздат, 1938.— 342 с. ;
Зонтаг С. Про фотографію / Пер. с англ. // Мир фотографии. К.: Основи, 2002. 189 с. ;
Составители: В.Стигнеев, А.Липков. — М.: Планета, 1989. ;
Морозов С. Фотография среди искусств. М.: Планета, 1971. ;
Морозов С. Творческая фотография — М.: Планета, 1985. ;

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Зошит і письмове приладдя

Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет, смартфон тощо) з можливістю виходу до мережі Інтернет.

Цифрова камера.

Змінна оптика цифрової камери.

Програмне забезпечення для обробки фотографій.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Метою Дисципліни «Основи операторської майстерності» є опанування навичок технічних аспектів фотографування у різних жанрах (портрет, пейзаж, натюрморти т.д.), роботи зі штучним освітленням, а так же роботі з природним освітленням, розуміння і знання всіх аспектів налаштування камери, та функцій які можуть допомогти при фотографуванні. **Завдання дисципліни** лежить в тому що б сформувати розуміння фотографії як частини аудіовізуальної галузі. Отримати навички в основних жанрах та в технічних аспектах. Ці знання послужать базою для подальшого навчання, а так само для переходу студента зі статичного (фотографічного) зображення в динамічне (відео) зображення. Всі ці аспекти допоможуть сформувати знання фахівця і стати конкурентоспроможним на ринку праці.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК08. Здатність працювати у команді

ЗК09. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК10. Здатність бути критичним та самокритичним.

Спеціальні (фахові) компетентності

ФК03. Здатність спостерігати, відбирати, розрізняти, типологічно доцільно компоувати, цілеспрямовано формувати і використовувати інформаційний, виразний, образний рівні аудіовізуального твору.

ФК04. Усвідомлення художньо-естетичної природи аудіовізуального мистецтва.

ФК07. Здатність інтерпретувати художній образ аудіовізуальними засобами.

ФК10. Здатність здійснювати редакторсько-сценарну / продюсерську/ режисерську/ операторську / звукорежисерську діяльність в сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Володіти методами та прийомами редакторсько-сценарної/ продюсерської/ режисерської/ операторської/ звукорежисерської творчо-виробничої діяльності при створенні (виробництві) аудіовізуальних творів.

ПРН 3. Володіти методами та навичками роботи зі знімальною та освітлювальною технікою та обладнанням.

ПРН 5. Генерувати нові ідеї для втілення їх в аудіовізуальному творі.

ПРН 17. Збирати, оцінювати, аналізувати та обробляти інформацію з використанням сучасних інформаційних технологій та спеціалізованого програмного забезпечення.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

На рік **8 ECTS**

1 семестр: 120 із них 60 аудиторні (лекцій - 30 практичні - 30), 60 самостійна робота.

2 семестр: 120 із них 60 аудиторні (лекцій - 30 практичні - 30), 60 самостійна робота.

Семестр 1

Модуль 1

Тема 1. Фізичні властивості світла та його сприйняття людиною.

Завдання: Фільмування в різних умовах освітленості: Ясний сонячний день, Хмарна погода, на заході сонця, сутінки. Виявлення різниці освітлення у різну годину доби та відмінності в кольоровій температурі. Об'єкт знімання: міська середа, архітектура.

Тема 2. Історія появи перших камер, розвиток оптики та фіксування зображення.

Завдання: Знімання з використанням техніки світлової кість. Об'єкт знімання: ідеальні об'єкти (гіпсовий куб, гіпсова куля, гіпсова піраміда тощо).

Тема 3. Цифрова камера, оптика та допоміжні прилади.

Завдання: Знімання міського середовища з використанням ширококутної оптики, довгофокусної оптики та нормальної оптики за кутом огляду. Порівняння та розбір отриманих кадрів.

Тема 4. Теорія фільмування натюрморту, а також технічні аспекти предметної зйомки.

Завдання: Створити натюрморт із застосуванням техніки зйомки світловий пензель, а також використовуючи довгофокусний об'єктив для посилення відчуття від глибини простору.

Тема 5. Природне та штучне висвітлення в натюрморті.

Завдання: Створити та зняти натюрморт у природному освітленні після чого в умовах студійного освітлення відтворити такий самий світловий ефект.

Модуль 2

Тема 6. Теоретичні та практичні аспекти зйомки пейзажу.

Завдання: Зйомка та створення пейзажу у форматі панорами з використанням штатива та програм для обробки зображення, щоб поєднати зображення.

Тема 7. Природний пейзаж та міський пейзаж.

Завдання: Зйомка архітектури та міського пейзажу із застосуванням довгофокусної оптики.

Тема 8. Створення портфоліо та каталогізація зображень.

Завдання: Створити добірку найкращих фотографій у цифровому вигляді. Напрям, стилістика, жанри та послідовність робіт впливають на сприйняття. Добірка повинна характеризувати автора та давати уявлення про вміння спеціаліста.

Тема 9. Фотографічний проект, його структура та проектне мислення.

Завдання: Розробка фотографічного проекту з урахуванням актуальності теми.

Семестр 2

Модуль 1

Тема 10. Теоретичні аспекти портретної зйомки.

Завдання: Зйомка гіпсової голови в умовах природного світла, виявити вплив світла на відтворення характеристик обличчя людини.

Тема 11. Природне та штучне освітлення під час зйомки портрета.

Завдання: Зйомка портрета за допомогою різних схем освітлення при застосуванні студійного освітлення.

Тема 12. Репортажна зйомка як частина документалістики.

Завдання: Зняти репортаж заходу, створити послідовність фотографій, які розкривають тему заходу.

Тема 13. Сторітелінг та міжкадрові зв'язки.

Завдання: Створити послідовність фотографій застосовуючи одне постійне зображення змінюючи порядок зображень потрібно досягти зміни змісту послідовності.

Модуль 2

Тема 14. Методи публікації проекту: друкована продукція, фотокнига, експозиція, веб-сторінки.

Завдання: Створення веб-сторінку з вже створеним проектом на сервісі readymag.com. Розробка інтерфейсу, стилістики сторінки та текстового наповнення сторінки.

Тема 15. Макет для друку фотокниг.

Завдання: Створення послідовності фотографій для фотокниги, а також посторінкового макета фотокниги в растровому графічному редакторі з урахуванням технічних вимог поліграфії.

Тема 16. Технічні аспекти друку фотографій.

Завдання: Друк фотокниги у поліграфії зі створеного до цього цифрового макету. Комунікація із поліграфією, редагування помилок.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми розкриваються шляхом лекційних занять. Практичні заняття удосконалюють практичні навички та закріплюють знання лекційних занять. Самостійна робота студента спрямована на закріплення тем дисципліни.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Форми контролю знань: поточний, проміжний та підсумковий контроль.

Завданням поточного контролю є перевірка вивченого матеріалу, визначення ступеня його засвоєння, формування навичок самостійної роботи. Здійснюється під ч

Національна	Бали	ECTS		Національна	Бали	ECTS
Відмінно	90–100	A		Задовільно	64–74	D
					60–63	E

				Незадовільно	35–59	FX
Добре	82–89	В		Незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	С				

ас аудиторних занять. Проміжний контроль передбачає перевірку виконаних протягом відповідних тем/модулів завдань самостійної роботи студентів. Підсумковий контроль (залік) виконується з метою оцінювання рівня знань, вмінь і навичок, отриманих студентом протягом семестру. Система підсумкового контролю передбачає оцінювання рівня знань всіх тем дисципліни. Загальний бал складається із суми балів з усіх видів навчальної роботи згідно зі структурою залікових кредитів.

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Під час занять необхідно вимкнути звук мобільних телефонів як студентам, так і викладачу. За необхідності студент має спитати дозволу вийти з аудиторії (окрім заліку).

Вітається власна думка з теми заняття, аргументоване відстоювання позиції.

У разі відрадження, хвороби тощо викладач має перенести заняття на вільний день за попередньою узгодженістю зі студентами.

У разі необхідності режиму освіти онлайн, студентам надаються матеріали (конспект) лекцій та методичні рекомендації до виконання завдань самостійної роботи. Відвідування дистанційних лекцій є обов'язковою складовою для отримання заліку з дисципліни.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНОСТІ

Студент повинен виконувати графік навчального процесу та вимоги навчального плану. В обов'язковому порядку відвідувати всі види навчальних занять, які передбачені навчальним планом. Пропускати заняття без поважних причин недопустимо (причини пропуску мають бути підтверджені). Запізнення на заняття не вітаються. Якщо здобувач вищої освіти пропустив певну тему, він повинен самостійно відпрацювати її та на наступному занятті відповісти на ключові питання. У разі необхідності режиму освіти онлайн, студент надсилає викладачеві самостійно виконані завдання особистими повідомленнями в Telegram. Якщо завдання не виконується студентом вчасно, знижується оцінка. Обов'язковою є присутність студента на проміжному контролі та заліку.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх доповідях, статтях, при складанні заліку тощо). Жодні форми порушення академічної доброчесності не є прийнятними. Якщо під час рубіжного контролю помічено не доброчесне використання інформації, студент втрачає право отримати бали за тему. Якщо це відбулось в процесі іспиту – студент втрачає усі бали, та має перескладати іспит за усіма темами.

Корисні посилання:

<https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

- ПР3.** Володіти методами та навичками роботи зі знімальною та освітлювальною технікою та обладнанням
- ПР5.** Генерувати нові ідеї для втілення їх в аудіовізуальному творі
- ПР7.** Забезпечувати виразність при втіленні авторського задуму аудіовізуального твору.
- ПР8.** Забезпечувати підготовчий, виробничий та пост-виробничий етапи створення (виробництва) аудіовізуальних творів різних видів, жанрів, стилів.
- ПР9.** Планувати і організовувати роботу колективу для виконання професійних завдань.
- ПР16.** Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно та письмово
- ПР17.** Збирати, оцінювати, аналізувати та обробляти інформацію з використанням сучасних інформаційних технологій та спеціалізованого програмного забезпечення
- ПР18.** Приймати ефективні рішення на основі релевантних даних із застосуванням сучасних методів і засобів прийняття рішень, у тому числі багатокритеріальних рішень в умовах невизначеності.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Модуль 1	Форма звітності		Бали
	Виконання завдання самостійної роботи		0–15
	Робота на практичних заняттях		0–20
	Модульний контроль		0–5
Модуль 2	Форма звітності		Бали
	Виконання завдання самостійної роботи		0–25
	Робота на практичних заняттях		0–25
	Модульний контроль		0–10
Всього балів		100	

РОЗКЛАД КУРСУ

Дата	Те ма		Поточний контроль
I семестр / Модуль 1			
Згідно з розкладом	1	Фізичні властивості світла та його сприйняття людиною.	Поточний контроль
Згідно з розкладом	2	Історія появи перших камер, розвиток оптики та фіксування зображення.	Поточний контроль
Згідно з розкладом	3	Цифрова камера, оптика та допоміжні прилади.	Поточний контроль
Згідно з розкладом	4	Теорія фільмування натюрморту, а також технічні аспекти предметної зйомки.	Поточний контроль
Згідно з розкладом	5	Природне та штучне висвітлення в натюрморті.	Поточний контроль

Модуль 2			
Згідно з розкладом	6	Теоретичні та практичні аспекти зйомки пейзажу.	Поточний контроль
Згідно з розкладом	7	Природний пейзаж та міський пейзаж	Поточний контроль
Згідно з розкладом	8	Створення портфоліо та каталогізація зображень.	Поточний контроль
Згідно з розкладом	9	Фотографічний проект, його структура та проектне мислення.	Поточний контроль
II семестр / Модуль 1			
Згідно з розкладом	10	Теоретичні аспекти портретної зйомки.	Поточний контроль
Згідно з розкладом	11	Природне та штучне освітлення під час зйомки портрета.	Поточний контроль
Згідно з розкладом	12	Репортажна зйомка як частина документалістики.	Поточний контроль
Згідно з розкладом	13	Сторітелінг та міжкадрові зв'язки.	
Модуль 2			
Згідно з розкладом	14	Методи публікації проекту: друкована продукція, фотокнига, експозиція, веб-сторінки.	Поточний контроль
Згідно з розкладом	15	Макет для друку фотокниг.	Поточний контроль
Згідно з розкладом	16	Технічні аспекти друку фотографій.	Поточний контроль

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Бали		Критерії оцінювання
A	90-100	Студент в повному обсязі опанував матеріал курсу, творчо підійшов до виконання завдань, логічно побудував і фахово виконав усі завдання, надав додаткові варіанти за відповідними темами, продемонстрував здатність до пошуку нестандартних рішень поставлених задач.

B	80-89	Студент добре опанував матеріал курсу, вчасно та якісно справився з усіма поставленими завданнями, творчо підійшов до виконання цих завдань, але при цьому зробив декілька незначних помилок.
C	75-81	Студент в цілому добре опанував матеріал курсу, вчасно та якісно справився з більшістю поставлених завдань, достатньо творчо підійшов до виконання цих завдань, але при цьому виконана робота мала значні фактологічні недоліки.
D	64-74	Студент не в повному обсязі опанував матеріал курсу, справився з переважною більшістю поставлених завдань або виконав усі завдання на недостатньо професійному рівні, при цьому виконана робота мала значні недоліки (неохайність та запізнення з виконанням, відсутність творчого підходу тощо).
E	60-63	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал курсу, справився з основними з поставлених завдань, але при цьому виконана робота має багато значних недоліків (неохайність виконання, відсутність творчого підходу, невчасна подача виконаної роботи тощо).
FX	35-59	Студент не впорався із головними задачами дисципліни, тобто не опанував більшість тем курсу, не відвідував заняття без поважних причин, допустив значну кількість суттєвих помилок при виконанні завдань. Про відсутність належних знань. У цьому випадку для отримання оцінки потрібна значна додаткова робота по виконанню усіх завдань відповідно програми курсу і повторна перездача.
F	1-34	Студент не володіє знаннями з усіх модулів курсу, не виконав програми курсу і, відповідно, не впорався з поточними перевітками та не склав диференційного заліку. В цьому випадку передбачений обов'язковий повторний курс навчання.
	0	Пропуск рубіжного контролю.

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за активність студента, та творчий підхід під час практичних занять, виставкова діяльність у всеукраїнських, міжнародних виставках, участь у творчих конкурсах. Максимальна кількість балів: до 10 балів .

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

- Бетчен Д. Вогонь бажання: зародження фотографії. К.: Родовід, 2019. —248с.
- Голубева О. Основы композиции: Учеб. пособие. - 2-е изд.- М.: «Искусство», 2004. - 120 с.
- Гончаров А. О композиции - М.: Художник, 1981. -230с.
- Михаил Рыклин М.:Ad Marginem, 1997. — 223 с.
- Вартанов Анри. Фотография: документ и образ. М.: Планета, 1983. — 270 с.
- Вартанов А. От фотографии до видео. — М.: Искусство, 1996. — 221 с.
- Волков-Ланнит Л. Фотография среди искусств М., 1988. — 221 с.
- Дагер, Ньепс, Тальбот. М.: Госкиноиздат, 1938.— 342 с.
- Зонтаг С. Про фотографію Пер. с англ. Мир фотографии. К.: Основы, 2002. 189 с.
- Классики светописи. Творческая практика. В.Стигнеев, А.Липков. — М.: Планета, 1989.
- Морозов С. Фотография среди искусств. М.: Планета, 1971.
- Морозов С. Творческая фотография — М.: Планета, 1985
- Горпенко, В. Комфортний монтаж / В. Горпенко; - К.:ДІТМ, 1998.

Katz, Steven D. Film Directing Shot by Shot. Boston: Focal Press , 1991.

Коппола Ф.Ф. Живое кино. Секреты, техники, приемы. М.: Альпина Паблишер, 2021. 250с.

Лоуренс К. Сторителлинг. Как написать отличную историю. Livebook., 176с.

Слободян В.Р. Автор і кіно./ В.Р. Слободян – К., 1975.

Лотман Ю. Семиотика кино. Таллин, 1973.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ:

<http://www.obs.coe.int/en/web/observatoire/>

<http://mediaartarchive.org.ua>

<https://degkino.gov.ua/>

<http://vasaphotography/com>

<http://www.cinestory.com>

<https://jamiewindsor.com>

<http://theindependentphotobook.blogspot.com>

<http://5b4.blogspot.com>

<http://harveybenge.blogspot.com>

<https://photobookjournal.com>

<https://www.seunghwan-oh.com/thereinventionoflove>

<http://nin-a.com>

<https://imaging.nikon.com/lineup/lens/simulator/>

<http://strawcamera.com>